

De vleugels zijn zeer verschillend van grootte, met dien verstande, dat de rechter vleugels aanzienlijk groter zijn dan de linker, zij representeeren dus resp. het ♀ en ♂ geslacht. De voorvleugellengte bedraagt links 5 mm, rechts 6.5 mm.

Het abdomen is geheel dat van een *pini* ♀, op het eerste tergiet na, waarvan de linker helft dofzwart is en dus dat van een ♂.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de verdeeling overdwers niet scherp is; de geheele thorax + het eerste abdominale segment vormen een overgangsgebied. In het achterste gedeelte hiervan zijn het mannelijk en vrouwelijk gedeelte duidelijk gescheiden, maar meer naar voren schijnen mannelijke en vrouwelijke cellen tesamen deel te hebben genomen aan den opbouw der verschillende organen. Zeker is dit met de pooten het geval, die bepaald intermediair zijn en wellicht ook met het integument der thoraxsegmenten zelf, waarvan de cuticula een sculptuur vertoont, die eveneens min of meer tusschen beide sexen in staat. Op welke wijze nu echter uit een mozaiek van mannelijke en vrouwelijke cellen een dergelijk intermediair orgaan ontstaat is een probleem op zichzelf.

G. BARENDRECHT.

Zochten *Vanessa io* L. en *Aglais urticae* L. in 1940 vroegtijdiger dan gewoonlijk een winterverblijfplaats op?

Van bovengenoemde Dägvlinders vlogen er, *geruimen tijd vóór den herfst*, bij mij in slaapkamers voorwerpen binnen, waarvan enkele zich tegen het plafond en andere tegen een wand ter ruste zetten.

Nam men dit verschijnsel ook elders-waar?

Zéér tot mijn spijt verwijderde men de vlinders, buiten mijn voorkennis, korten tijd nadat zij waren binnengevlogen, zoodat ik niet heb kunnen vaststellen of zij toen reeds al dan niet hun overwinteringsperiode waren ingegaan.

Arnhem, Maart 1941.

A. A. VAN PELT LECHNER.

Pissodes piniphilus Herbst (Col., Curc.) en onze dennenbosschen.

Een mededeeling van den heer Voûte over *Pissodes piniphilus*, gedaan op de 74e wintervergadering van de N.E.V. (Tijdschr. voor Entom. LXXXIV, 1941, p. XXI—XXIV), is mij aanleiding een vondst van deze soort te vermelden uit het westen des lands. In 1938 trof ik n.l. tusschen een aantal Coleoptera, die de heer J. S. Zaneveld op

10 Juli van dat jaar te Sluipwijk (bij Gouda) voor mij verzamelde een exemplaar aan van genoemde soort. Bij navraag bleek het dier gevonden te zijn onder eenige op een grasveld liggende dennestammen, welke afkomstig waren uit Nunspeet. Men ziet hier dus hoe gemakkelijk verspreiding van deze schadelijke snuitkever kan plaats vinden. Voor Sluipwijk, waar geen dennenbosschen voorkomen, was het gevaar niet groot; bij vervoer van aangetast dennenhout naar andere streken van ons land is een verspreiding van de plaag echter lang niet denkbeeldig.

Oegstgeest, Mei 1941.

S. J. VAN OOSTSTROOM.

Een abnormale kweek van *Macrothylacia rubi* (L.)

De Veelvraatrups, *Macrothylacia rubi* (L.), staat bekend als een moeilijk te kweken dier, niet het minst, omdat de verpopping onder normale omstandigheden eerst in het voorjaar geschiedt. De rupsen moeten dus overwinteren en het schijnt het best te zijn ze bloot te stellen aan de wintersche temperaturen. Men kan de ontwikkeling tot imago verhaasten door de rupsen eenige dagen in de vorst te plaatsen en ze daarna in een warme omgeving over te brengen.

In den afgelopen winter heb ik tegen wil en dank een geslaagde kweek tot stand gebracht. De wijze, waarop dit geschiedde, is merkwaardig genoeg, doch kan als zoodanig een entomoloog niet tot eer strekken en ik zou dan ook aarzelen aan dit voorval meer bekendheid te geven, ware het niet, dat zeer bijzondere omstandigheden, die mij noopten gedurende geruimen tijd mijn aandacht op ander gebied te concentreeren, hiervoor een excuus vormen.

In de eerste dagen van October 1940 vond ik in het duingebied der Amsterdamsche Waterleiding een veelvraatrups van flinke afmetingen en ik besloot het dier mede te nemen om te trachten hieruit de vlinder te kweken. Ik had op dat oogenblik slechts een lucifersdoosje bij mij, dat ik met de rups in een mijner vestzakjes opborg. Dit doosje heb ik daarna uit het oog verloren; het bleef in het zakje zitten, zoodat ik het iederen dag bij mij droeg en het alle bewegingen van het dagelijksch leven moest medemaken.

In December wilde ik het doosje openen, doch de rups bleek een cocon vervaardigd te hebben, die het openschuiven onmogelijk maakte. Ik heb toen niet gecontroleerd, of de rups zich inderdaad reeds verpopt had, daar ik de kweek niet wilde storen en wilde afwachten, hoe dit voorval zou afloopen. Het doosje bleef dus waar het was. Mijn lichaamswarmte zal er overdag wel voor gezorgd hebben, dat het niet aan werkelijke koude werd blootgesteld. Alleen 's nachts, op de onverwarmde kamer, waar de temperatuur gedurende de koudste dagen